

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO
NR. VIII-2032 6 IR 9 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
(TAP-18-1974) (TAIS NR. 18-11383(2))**

2018-11-28 Nr. NV-3156

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: sudaryti sąlygas Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) finansavimo lėšų tinkamam paskirstymui ir panaudojimui vietinės reikšmės kelių tinklui plėtoti.

3. Dabartinė situacija:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme nurodytos reikmės, kurioms gali būti naudojamos Programos finansavimo lėšos valstybinės ir vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti;
- Įstatyme nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos gali būti naudojamos valstybinės reikšmės keliams išlaidoms už skirtą žemę, nukeliamus ar (ir) griunamus pastatus ir kitus statinius, želdinius ir kitas naudmenas, tiesiant, rekonstruojant, taisant (remontuojant), prižiūrint kelius, apmokėti. Tačiau ši nuostata netaikoma vietinės reikšmės keliams;
- Programos finansavimo lėšos naudojamos valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės keliams, kelių statiniams ir jų užimamai žemei inventorizuoti;
- Savivaldybės dažnai atkreipia dėmesį, kad didelė dalis kelių nėra registruoti (savivaldybės juos valdo pagal savivaldybių tarybų patvirtintus vietinės reikšmės kelių sąrašus) ir kelia klausimus dėl kelių (gatvių) inventorizavimo ir teisinės registracijos bei Programos finansavimo lėšų naudojimo šiems tikslams reglamentavimo.

4. Projekto esmė:

- Įstatymo projektu siūloma numatyti, kad Programos finansavimo lėšas vietinės reikšmės keliams būtų galima naudoti:
  - kelių ir kelių statinių užimamos žemės teisei registracijai būtinoms procedūroms atlikti, daiktinėms teisėms į žemę, šių teisių suvaržymams, juridiniams faktams registruoti;
  - išlaidoms už skirtą žemę, nukeliamus ar (ir) griunamus pastatus ir kitus statinius, želdinius ir kitas naudmenas, tiesiant, rekonstruojant, taisant (remontuojant), prižiūrint kelius, apmokėti, aplinkos apsaugos reikmėms, žemės rekultivavimo darbams vykdyti tiesiant ir taisant (remontuojant) kelius;
  - stovėjimo aikštelėms, skirtoms transporto priemonei arba dviračiui palikti, kad būtų galima tęsti kelionę viešuoju transportu, įrengti, jeigu už naudojimąsi jomis neimamas atlygis.
- Pagal Kelių įstatymą vietinės reikšmės keliai gali priklausyti ir privatiems asmenims. Projektu siekiama, kad Programos finansavimo lėšos būtų naudojamos tik viešajam interesui tenkinti ir siūloma nustatyti, kad vietinės reikšmės keliams Programos finansavimo lėšos gali būti naudojamos „valstybės institucijų ar jų įsteigtų viešųjų įstaigų, valstybės įmonių ir savivaldybių ar jų įsteigtų viešųjų įstaigų, savivaldybių įmonių valdomam vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti ir užtikrinti, kad šis tinklas veiktų“;
- Siūloma išbraukti žodį „gatvė“ (galiojančiame Įstatyme vartojama sąvoka „kelias (gatvė)“), nes pagal Kelių įstatymą gatvė – tai kelias, kuris paprastai turi pavadinimą.

5. Derinimas: Įstatymo projektas suderintas su Ūkio ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija, Aplinkos ministerija ir Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, įvertintos Lietuvos miško savininkų asociacijos pastabos.

Pridedama derinimo pažyma ir argumentai dėl šių pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies:

✓ *Teisingumo ministerijos* nuomone būtų siaurinamos vietinės reikšmės kelių finansavimo galimybės, apsiribojant tik valstybės institucijų ir savivaldybių valdomais vietinės reikšmės keliais ir, kad vietinės reikšmės keliams, kurių valdymas būtų perduotas tretiesiems asmenims, būtų užkirstas kelias finansavimui Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis;

✓ *Žemės ūkio ministerija* siūlo, kad Programos finansavimo lėšos turėtų būti skiriamos ne tik valstybės institucijų ir savivaldybių valdomam vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti ir eksploatuoti, bet ir šių institucijų nuosavybės perimamam vietinės reikšmės kelių tinklui (sodininkų keliai);

✓ *Lietuvos savivaldybių asociacija* siūlo papildyti nuostatomis, pagal kurias būtų galima atsiskaityti su rangovu už atliktus darbus tuo atveju, kai paskolą paima ne savivaldybė, o rangovas; kad iš Programos finansavimo lėšų būtų galima finansuoti ir už kelio ribų esančius susijusius su keliu objektus, pavyzdžiui, lietaus nuotekų tinklus ir kt.;

✓ *Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacija* siūlo nustatyti, kad Kelių naudotojo mokestis nemokamas už naudojimąsi magistraliniais keliais važiuojant žemės ūkio veiklą vykdančioms ūkio subjektams, kurių pajamos iš žemės ūkio veiklos per mokestinį laikotarpį sudaro daugiau kaip 50 proc., vežantiems žemės ūkio produktus į saugojimo ir į žemės ūkio produktų gamybos bei perdirbimo objektus.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. lapkričio 26 d. išvadoje Nr. NV-3127 teikia pastabas ir pasiūlymus.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento 33 punkto ir 38.3 papunkčio nuostatomis, Susisiekimo ministerija turėjo organizuoti suinteresuotų institucijų pasitarimą pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams, į kuriuos neatsižvelgta, aptarti ir teikime nurodyti tokio pasitarimo rezultatus.

Manychiau, kad Aiškinamajame rašte turėtų būti pateikta išsamesnė informacija kaip šiuo metu reguliuojami Įstatymo projekte aptariamai teisiniai santykiai (nurodoma tik kad jie reglamentuojami Įstatyme ir Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 447 patvirtintame Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos apraše).

Pažymėtina, kad, nors Aiškinamajame rašte teigiama, jog būtų suvienodinamos valstybinės reikšmės ir vietinės reikšmės kelių finansavimo sąlygos, tačiau, siūlant, kad vietinės reikšmės keliams būtų galima naudoti Programos finansavimo lėšas „išlaidoms už skirtą žemę, nukeliamus ar (ir) griaujamus pastatus ir kitus statinius, želdinius ir kitas naudmenas, tiesiant, rekonstruojant, taisant (remontuojant), prižiūrint kelius, apmokėti...“, šiuo aspektu teisinis reglamentavimas dėl valstybinės reikšmės kelių (Įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktas) nekeičiamas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Aiškinamajame rašte nepateikti paaiškinimai ir pagrindimas dėl Projekto 1 straipsnio (Įstatymo 6 str. 1 d. pakeitimas) ir 2 straipsnio 1 ir 2 dalių (Įstatymo 9 str. 2 d. ir 5 d. pakeitimas – dėl Programos finansavimo lėšų naudojimo vietinės reikšmės keliams atsižvelgiant į kelių valdytojų subjektų statusą).

Pažymėtina, kad klausimai dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų paskirstymo principų ir šių lėšų naudojimo kelių (gatvių) tinklui plėsti tvarkos taikymo ne kartą svarstyti Vyriausybės pasitarime ir pasitarimuose pas Ministrą Pirmininką ir Vyriausybės kanclerį. Susisiekimo ministerijai duoti atitinkami pavedimai dėl šiuos klausimus reglamentuojančių teisės aktų projektų parengimo. Teikiamu Įstatymu projektu siūloma spręsti tik dalį problemų dėl vietinės reikšmės kelių plėtojimo. Susisiekimo ministerija šiuo metu rengia Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl

Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą, kuriame, be kita ko, turėtų būti keičiami KPPP finansavimo lėšų rezervo ir tikslinių lėšų paskirstymo principai. Be to, Seimui pateiktame 2019 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projekte siūloma spręsti klausimą dėl atitinkamų lėšų skyrimo vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimui – priėmus Įstatymą, turės būti priimti įgyvendinantys teisės aktai dėl lėšų vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimui paskirstymo tvarkos. Todėl, svarstyтина galimybė šiuos klausimus svarstyti kompleksiskai.

Siūloma projektą teikti svarstyti tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio Susisiekimo ministerija turėtų įvertinti pastabas ir pasiūlymus.

Patarėjas

Arvydas Nevas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt